Ρώσικη λογοτεχνία στα ελληνικά σχολικά βιβλία

Στο γυμνάσιο διδάσκονται κείμενα των: Τσέχωφ, Τολστόι.

Στο λύκειο διδάσκονται κείμενα των δύο παραπάνω συγγραφέων όπως επίσης και των: Μπάμπελ, Σολόχωφ, Ντοστογιέφσκι, Μαγιακόφσκι.

Τα ελληνικά σχολικά βιβλία είναι δημοσιευμένα στο διαδίκτυο στη διεύθυνση http://ebooks.edu.gr/.

Δημιούργησα αυτή τη συλλογή επειδή το 2016 είναι έτος ελληνορωσικής φιλίας κι όχι για να συστήσω τους παραπάνω συγγραφείς για ανάγνωση.

Site:	Moodle sandbox demo
Course:	My first course
Book:	Ρώσικη λογοτεχνία στα ελληνικά σχολικά βιβλία
Printed by:	Terri Teacher
Date:	Wednesday, 6 July 2016, 4:51 PM

Table of contents

1 Бабель , В подвале (Ισαάκ Μπάμπελ, Στο υπόγειο)

ru

В подвале

Я был лживый мальчик. Это происходило от чтения. Воображение мое всегда было воспламенено. Я читал во время уроков, на переменах, по дороге домой, ночью - под столом, закрывшись свисавшей до пола скатертью. За книгой я проморгал все дела мира сего - бегство с уроков в порт, начало биллиардной игры в кофейнях на Греческой улице, плаванье на Ланжероне. У меня не было товарищей. Кому была охота водиться с таким человеком?..

....

....

..

el

ΣΤΟ ΥΠΟΓΕΙΟ

ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ ήμουνα μέγας ψεύτης. Η αιτία ήταν το διάβασμα. Η φαντασία μου ήταν συνεχώς ερεθισμένη. Διάβαζα την ώρα του μαθήματος, στα διαλείμματα, στο δρόμο, καθώς γύριζα στο σπίτι, διάβαζα τη νύχτα κάτω απ' το τραπέζι, κρυμμένος απ' το τραπεζομάντιλο που κρεμόταν ως το πάτωμα. Όταν βυθιζόμουν σ' ένα βιβλίο, ξεχνούσα όλες τις σημαντικές υποθέσεις αυτού του κόσμου, όπως, ας πούμε, να το σκάσω απ' το σχολείο και να τρέξω στο λιμάνι, ή να μάθω μπιλιάρδο στα καφενεία του ελληνικού δρόμου, ή να πάω να κολυμπήσω στο Λανζερόν. Δεν είχα φίλους. Ποιος θα 'θελε να χάνει τον καιρό του μ' ένα αγόρι σαν εμένα;

....

....

.....

2 Достоевский: Братья Карамазовы (Φ. Ντοστογιέφσκι: Οι αδελφοί Καραμάζοφ)

ru

— Блаженнейший человек! — вскричал он с чувством, — позвольте мне еще раз вашу ручку облобызать! Нет, с вами еще можно говорить, можно жить! Вы думаете, что я всегда так лгу и шутов изображаю? Знайте же, что это я всё время нарочно, чтобы вас испробовать, так представлялся. Это я всё время вас ощупывал, можно ли с вами жить? Моему-то смирению есть ли при вашей гордости место? Лист вам похвальный выдаю: можно с вами жить! А теперь молчу, на всё время умолкаю. Сяду в кресло и замолчу. Теперь вам, Петр Александрович, говорить, вы теперь самый главный человек остались, на десять минут.

el

— Πανιερότατε! —φώναξε συγκινημένος— Επιτρέψτε μου να ασπαστώ ακόμα μια φορά το χέρι σας! Ναι, μαζί σας μπορεί να μιλήσει κανείς, μπορεί να ταιριάξει! Νομίζετε πως εγώ όλη την ώρα λέω ψέματα και κάνω το γελωτοποιό; Μάθετε λοιπόν πως όλ' αυτά τα 'κανα ξεπίτηδες για να σας δοκιμάσω. Γι' αυτό φέρθηκα όπως φέρθηκα. Είναι γιατί όλη την ώρα σας βολιδοσκοπούσα: Μπορεί τάχα να ζήσει κανείς μαζί σας; Ήθελα να δω. Μπορεί να υπάρχει θέση για την ταπεινότητά μου πλάι στην ευλάβειά σας; Άριστα σας δίνω: Μαζί σας μπορεί να ζήσει κανείς! Και τώρα σωπαίνω, δε θα βγάλω πια τσιμουδιά. Θα κάτσω στην πολυθρόνα και δε θα μιλάω. Τώρα είναι η σειρά σας να μιλήσετε, Πιότρ Αλεξάντροβιτς, τώρα εσείς είστε το σημαντικότερο πρόσωπο... για δέκα λεπτά...

3 Маяковский, Выволакивайте будущее!(Βλαντιμίρ Μαγιακόφσκι, Ξελασπώστε το μέλλον)

ru

Выволакивайте будущее!

Будущее
не придет само,
если
не примем мер.
За жабры его,- комсомол!
За хвост его,- пионер!
Коммуна
не сказочная принцесса,
чтоб о ней
мечтать по ночам.
Рассчитай,
обдумай,
нацелься -
и иди
хоть по мелочам.
Коммунизм
не только
у земли,
у фабрик в поту.
Он и дома
за столиком,
в отношеньях,
в семье,
в быту.
Кто скрипит
матершиной смачной
целый день,
как немазаный воз,
тот,
кто млеет
под визг балалаечный,
тот
до будущего
не дорос.
По фронтам
пулеметами такать -
не в этом
одном
война!
И семей
и квартир атака
угрожает
не меньше
нам.
Кто не выдержал
натиск домашний,

el

ΞΕΛΑΣΠΩΣΤΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Το μέλλον δε θα ’ρθει
από μονάχο του, έτσι νέτο σκέτο,
αν δεν πάρουμε μέτρα
κι εμείς.
Από τα βράγχια, κομσομόλε, άρπαξέ το!
Απ’ την ουρά του, πιονιέροι, εσείς.
Η κομμούνα
δεν είναι μια βασιλοπούλα του παραμυθιού, που λες,
για να την ονειρεύεσαι
τις νυχτιές.
Μέτρησε,
καλοσκέψου,
σημάδεψε —
και τράβα, βήματα τα βήματα,
έστω και πάνω σε μικροζητήματα.
Δεν είναι μόνον
ο κομμουνισμός
στη γη,
στα κάθιδρα εργοστάσια εκείνα.
Είναι και μέσ’ στο σπίτι,
στο τραπεζάκι μπρος,
στις σχέσεις,
στη φαμίλια,
στην καθημερινή ρουτίνα.
Εκείνος κει,
που ολημερίς
τριζοβολάει βλαστήμιες
σαν κάρο κακογρασωμένο
εκείνος που,
σαν ολολύζει η μπαλαλάικα,
χλωμιάζει ευθύς,
αυτός
το μπόι του μέλλοντος
δεν το ’χει φτασμένο.
Πόλεμος
δεν είναι μόνο, όπως θαρρείς εσύ,
να λες ναι, ναι,
στα μέτωπα
με βολές πολυβόλου.
Της φαμίλιας,
του σπιτικού,
η επίθεση,
για μας μικρότερη απειλή
δεν είναι διόλου.
Εκείνος που υποτάχτηκε
στην πίεση της φαμίλιας,

спит	κοιμάται
в уюте	μέσ’ στη μακαριότητα
бумажных роз,-	ρόδων φτιαγμένων με χαρτί, —
до грядущей	αυτός δεν έφτασε το μπόι
жизни мощной	της προσήλιας,
тот	της δυνατής ζωής εκείνης
пока еще	που θα ’ρτει.
не дорос.	Σαν τη φλοκάτα
Как и шуба,	και το χρόνο επίσης,
и время тоже -	ο σκόρος της καθημερινότητας
проедает	τον κατατρώει στιγμή στιγμή.
быта моль ее.	Το μεινεσμένο ρούχο
Наших дней	των ημερών μας για ν’ αερίσεις,
залежалых одёжу	ε, κομσομόλε, τίναξέ το εσύ.
перетряхни, комсомолия!	

4 Маяковский, Облако в штанах (Βλαδιμ. Μαγιακόφσκι: Σύγνεφο με παντελόνια)

ru

Облако в штанах

Тетраптих
(вступление)
Вашу мысль,
мечтающую на размягченном мозгу,
как выжиревший лакей на засаленной кушетке,
буду дразнить об окровавленный сердца лоскут:
досыта изъиздеваюсь, нахальный и едкий.

....

....

....

el

Τη σκέψη σας που νείρεται

πάνω στο πλαδαρό μυαλό σας

σάμπως ξιγκόθρεφτος λακές

σ' ένα ντιβάνι λιγδιασμένο,

εγώ θα την τσιγκλάω

επάνω στο ματόβρεχτο κομμάτι της καρδιάς μου

φαρμακερός κι αγροίκος πάντα

ως να χορτάσω χλευασμό.

....

.....

..

5 Михаил Шолохов. Тихий Дон (Μιχαήλ Σολόχοφ: Ο ήρεμος Ντον)

ru

- Тебе что?

Владимир вобрал голову в плечи, нервно оправил на себе рубашку.

- Я шел с мельницы... - начал он нерешительно, но вспомнил слепящую

Давыдкину усмешку и, глядя на круглый отцовский живот, обтянутый чесучовой

жилеткой, уже решительно продолжал: - ...и слышал, как Давыдка говорил...

Сергей Платонович выслушал внимательно, сказал:

- Уволим. Иди. - И, кряхтя, нагнулся за ножом.

el

«Τι θέλεις;»

Ο Βλαδίμηρος σήκωσε τους ώμους και με μια νευρική κίνηση έσιαξε το πουκάμισό του.

«Να, γυρίζοντας απ' το μύλο...» άρχισε να λέει με αναποφάσιστη φωνή, μα ύστερα σαν θυμήθηκε το ακτινοβόλο χαμόγελο του Δαβίδκα, συνέχισε πιο σταθερά και κοιτώντας το παχύ προκοίλι του πατέρα του, σφιγμένο στο σετακρουτένιο* γελέκο.

«Άκουσα κείνο το Δαβίδκα, να λέει...»

Ο Σέργιος Πλατόνοβιτς άκουσε προσεκτικά τι του διηγήθηκε ο γιος του και είπε:

«Θα τον απολύσω. Τώρα πήγαινε.» Και με κόπο έσκυψε και μάζεψε το χαρτοκόπτη

6 Толстой Война и мир, (Πόλεμος και Ειρήνη, Τολστόι)

ЧАСТЬ ВТОРАЯ (XIX)

«Поскорее, поскорее бы», думал Ростов, чувствуя, что наконец-то наступило время изведать наслаждение атаки, про которое он так много слышал от товарищей-гусаров.

— С Богом, ребята, — прозвучал голос Денисова, — рысью, марш!

el

— Ας γίνει, τέλος, μια ώρα αρχήτερα, κείνο που 'ναι να γίνει, — σκεφτόταν ο Ροστόβ νιώθοντας πως έφτασε τέλος η στιγμή να ζήσει την απόλαυση της εφόδου, που γι' αυτήν τόσα και τόσα του διηγόνταν οι συνάδελφοι του ουσάροι.

— Εμπρός, ο Θεός μαζί σας! —ακούστηκε η φωνή του Ντενίσοβ— απάνω τους! Μαγς!

ЧАСТЬ ЧЕТВЕРТАЯ (VII)

— Вот вздор, глупости, вранье, — сказал Николай и подумал: «Чтó за прелесть эта моя Наташа! Такого другого друга у меня нет и не будет. Зачем ей выходить замуж? — всё бы с ней ездили!»

«Экая прелесть этот Николай!» думала Наташа.

— А! еще огонь в гостиной, сказала она, указывая на окна дома, красиво блестевшие в мокрой, бархатной темноте ночи.

el

— Άσε τις ανοησίες· αυτά είναι σαχλαμάρες, ψευτιές! — έκανε ο Νικολάι, μα μέσα του στοχάστηκε: — Τι θαύμα σού είναι αυτή η Νατάσα μου! Άλλη τέτοια φίλη μήτε έχω, μήτε θα 'χω. Και για ποιο λόγο τώρα να παντρευτεί; Θα γυρίζαμε όλο μαζί οι δυο μας παντού!

— Θαύμα είν' αυτός ο αδελφός μου! — σκεφτόταν την ίδια στιγμή η Νατάσα και πρόσθεσε δυνατά δείχνοντας τα παράθυρα της έπαυλης που έλαμπαν όμορφα μέσα στην υγρή, τη βελουδένια σκοτεινιά της νύχτας. — Ω, κοίτα! Ακόμα τα φώτα είναι αναμμένα μέσα στο σαλόνι!

7 Толстой, АЛЕША ГОРШОК, (Λέων Τολστόι, Ο Αλιόσα το Τσουκάλι)

ru

Алешка был меньшой брат. Прозвали его Горшком за то, что мать послала его снести горшок молока дьяконице, а он споткнулся и разбил горшок. Мать побила его, а ребята стали дразнить его «Горшком». Алешка Горшок — так и пошло ему прозвище.

....

....

......

el

Ο ΑΛΙΟΣΑ ήταν ο μικρότερος αδερφός. Τον φώναζαν Τσουκάλι γιατί η μάνα του τον έστειλε κάποτε να πάει ένα τσουκάλι γάλα στη γυναίκα του διάκου κι αυτός σκόνταψε κι έσπασε το τσουκάλι. Η μάνα του τον έδειρε και τα παιδιά άρχισαν να τον πειράζουν «Τσουκάλι». Του ’μεινε από τότε το παρατσούκλι «ο Αλιόσα το Τσουκάλι».

....

....

....

8 Толстой, Старый дед и внучек (Λέων Τολστόι, «Ο παππούς και το εγγονάκι»)

ru

el

СТАРЫЙ ДЕД И ВНУЧЕК

(Басня)

Стал дед очень стар. Ноги у него не ходили, глаза не видели, уши не слышали, зубов не было. И когда он ел, у него текло назад изо рта. Сын и невестка перестали его за стол сажать, а давали ему обедать за печкой. Снесли ему раз обедать в чашке. Он хотел ее подвинуть, да уронил и разбил. Невестка стала бранить старика за то, что он им всё в доме портит и чашки бьет, и сказала, что теперь она ему будет давать обедать в лоханке. Старик только вздохнул и ничего не сказал. Сидят раз муж с женой дома и смотрят — сынишка их на полу дощечками играет — что-то слаживает. Отец и спросил: «Что ты это делаешь, Миша?» А Миша и говорит: «Это я, батюшка, лоханку113 114делаю. Когда вы с матушкой стары будете, чтобы вас из этой лоханки кормить».

Муж с женой поглядели друг на друга и заплакали. Им стало стыдно за то, что они так обижали старика; и стали с тех пор сажать его за стол и ухаживать за ним.

Ο παππούς είχε γεράσει πολύ. Τα πόδια του δεν τον πήγαιναν, τα μάτια του δεν έβλεπαν, τ’ αυτιά του δεν άκουγαν. Δόντια δεν είχε. Κι όταν έτρωγε, του χυνόταν το φαγητό. Ο γιος του και η νύφη του δεν τον έβαζαν πια μαζί τους στο τραπέζι, αλλά του ’διναν να φάει πάνω στη μεγάλη χτιστή χωριάτικη θερμάστρα όπου πλάγιαζε. Κάποτε που του βάλανε να φάει στο πήλινο πιάτο, του ξέφυγε από τα χέρια, έπεσε κι έσπασε. Η νύφη του άρχισε τότε να τον μαλώνει πως όλα τα χαλάει στο σπίτι και σπάει τα πιάτα. Τέλος του είπε πως αποδώ και πέρα θα του 'διναν να τρώει στην ξύλινη γαβάθα. Ο παππούς αναστέναξε μόνο και δεν είπε τίποτα. Μια μέρα ο άντρας με τη γυναίκα του παρακολουθούσαν που ο γιος τους μαστόρευε κάτι σκαλίζοντας ένα μικρό κούτσουρο. Ο πατέρας λοιπόν τον ρώτησε: «Τι φτιάχνεις εκεί, Μίσα;». Κι ο Μίσα απαντά: «Φτιάχνω μια μεγάλη γαβάθα, πατερούλη. Όταν εσύ κι η μάνα μου γεράσετε, θα σας ταΐζω σ' αυτήν τη γαβάθα». Ο άντρας κι η γυναίκα του κοιτάχτηκαν και δάκρυσαν. Νιώσανε ντροπή που είχαν προσβάλει τον παππού. Κι από τότε τον βάλανε να τρώει μαζί τους στο τραπέζι και τον πρόσεχαν όπως πρέπει.

9 Чехов ВАНЬКА, (Άντον Τσέχωφ, «Ο Βάνκας»)

ru

Ванька Жуков, девятилетний мальчик, отданный три месяца тому назад в ученье к сапожнику Аляхину, в ночь под Рождество не ложился спать. Дождавшись, когда хозяева и подмастерья ушли к заутрене, он достал из хозяйского шкапа пузырек с чернилами, ручку с заржавленным пером и, разложив перед собой измятый лист бумаги, стал писать. Прежде чем вывести первую букву, он несколько раз пугливо оглянулся на двери и окна, покосился на темный образ, по обе стороны которого тянулись полки с колодками, и прерывисто вздохнул. Бумага лежала на скамье, а сам он стоял перед скамьей на коленях. *«Милый дедушка, Константин Макарыч! — писал он. — И пишу тебе письмо. Поздравляю вас с Рождеством и желаю тебе всего от господа бога. Нету у меня ни отца, ни маменьки, только ты у меня один остался».*

....

....

......

el

Ο Βάνκας Ζούκοφ, ένα παιδάκι εννιά χρονών, δουλεύει εδώ και τρεις μήνες κάλφας στο τσαγκαράδικο του Αλιάχιν. Τη νύχτα της παραμονής των Χριστουγέννων δεν πλάγιασε. Περίμενε να φύγει το αφεντικό με τους μαστόρους για τον όρθρο. Και μόλις απόμεινε μονάχος στο μαγαζί, πήρε από το ντουλάπι του αφεντικού το καλαμάρι με το μελάνι, έναν κοντυλοφόρο με σκουριασμένη πένα, άπλωσε το χαρτί στο παλιοτράπεζο με τα εργαλεία και ετοιμάστηκε να γράψει. Προτού ζωγραφίσει το πρώτο γράμμα, γύρισε πολλές φορές το κεφαλάκι του κατά την πόρτα και το παραθύρι, ρίχνοντας κλεφτές, φοβισμένες ματιές, λοξοκοίταξε το μαυρισμένο εικόνισμα που ήταν σφηνωμένο ανάμεσα στα ράφια με τα καλαπόδια και αναστέναξε προσπαθώντας να λευτερώσει το λαιμό του από έναν κόμπο που τον έπνιγε. Ύστερα γονάτισε μπροστά στον τσαγκαράδικο πάγκο και άρχισε να γράφει: *Πολυαγαπημένε μου παππού Κωσταντή Μακάριτς. Σου γράφω γράμμα. Σου εύχομαι καλά Χριστούγεννα και ο Θεός να σου δίνει όλα τα καλά. Δεν έχω πια ούτε πατέρα ούτε μάνα, μονάχα εσύ μου απόμεινες.*

....

....

......

10 Чехов ТОЛСТЫЙ И ТОНКИЙ (Άντον Τσέχωφ, «Ο Παχύς και ο Αδύνατος»)

RU

На вокзале Николаевской железной дороги встретились два приятеля: один толстый, другой тонкий. Толстый только что пообедал на вокзале, и губы его, подёрнутые маслом, лоснились, как спелые вишни. Пахло от него хересом и флёр-д’оранжем. Тонкий же только что вышел из вагона и был навьючен чемоданами, узлами и картонками. Пахло от него ветчиной и кофейной гущей. Из-за его спины выглядывала худенькая женщина с длинным подбородком — его жена, и высокий гимназист с прищуренным глазом — его сын.

EL

Στο σιδηροδρομικό σταθμό του τσάρου Νικολάου συναντήθηκαν δυο φίλοι. Ένας παχύς κι ένας αδύνατος. Ο Παχύς μόλις είχε γευματίσει στο σταθμό, και τα χείλια του, γεμάτα λίπος, γυάλιζαν σαν γινωμένα βύσσινα. Μύριζε κρασίλα κι άρωμα. Ο Αδύνατος μόλις κατέβηκε από το βαγόνι, φορτωμένος με βαλίτσες, μπόγους και κιβώτια. Αναδινόταν από πάνω του μια μυρουδιά από χοιρομέρι και κατακάθια καφέ. Πίσω από τη ράχη του ξεμύτιζαν μια αδύνατη γυναίκα με μακρουλό πιγούνι, η γυναίκα του, κι ένα ψηλό γυμνασιόπαιδο με μισοκλεισμένα τα μάτια, ο γιος του.

11 Чехов, ПРОИЗВЕДЕНИЕ ИСКУССТВА (Άντον Τσέχωφ, Έργο τέχνης)

ru

Держа под мышкой что-то, завернутое в 223-й нумер "Биржевых ведомостей", Саша Смирнов, единственный сын у матери, сделал кислое лицо и вошел в кабинет доктора Кошелькова.   -- А, милый юноша! -- встретил его доктор. -- Ну, как мы себя чувствуем? Что скажете хорошенького?

....

....

......

el

ΜΙΣΑΝΟΙΞΕ Η ΠΟΡΤΑ του γραφείου του γιατρού Κοσέλκωφ κι ο Σάσα Σμυρνώφ, μοναχογιός της μαμάς του, παρουσιάστηκε, σφίγγοντας κάτω απ' τη μασχάλη του ένα πακέτο τυλιγμένο μ' εφημερίδα.

— Λοιπόν, αγαπητό μου παιδί, αναφώνησε με θέρμη ο γιατρός. Πώς αισθάνεσθε σήμερα; Τι καλά νέα μας φέρνετε;

....

....

....

12 Чехов, РАЗМАЗНЯ (Άντον Τσέχωφ, «Ένας αριθμός»)

ru

На днях я пригласил к себе в кабинет гувернантку моих детей, Юлию Васильевну. Нужно было посчитаться. -- Садитесь, Юлия Васильевна! -- сказал я ей. -- Давайте посчитаемся. Вам наверное нужны деньги, а вы такая церемонная, что сами не спросите... Ну-с... Договорились мы с вами по тридцати рублей в месяц...

el

Τις προάλλες φώναξα στο γραφείο μου τη δεσποινίδα Ιουλία, τη δασκάλα των παιδιών. Έπρεπε να της δώσω το μισθό της.- Κάθισε να κάνουμε το λογαριασμό, της είπα. Θα 'χεις ανάγκη από χρήματα και συ ντρέπεσαι να ανοίξεις το στόμα σου... Λοιπόν...
Συμφωνήσαμε για τριάντα ρούβλια* το μήνα...